

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА – ГР. ПЛОВДИВ
УЛ. „ДИМИТЪР ТАЛЕВ“ №102, ТЕЛ: 032/ 692 521, 692 523, 672 216
e-mail: info-1690571@edu.mon.bg, <http://www.pu-sk.com/>

УТВЪРДИЛ:
ВЕСЕЛКА БАКИШ
Директор на ЦСОП- гр. Пловдив

ПРОГРАМА

**ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
В ЦСОП – ГР. ПЛОВИДВ
ЗА УЧЕБНАТА 2024 – 2025 ГОДИНА**

Приета на Педагогически съвет с протокол №1/ 30.10.2024г.
Утвърдена със заповед № РД-10-96 / 30.10.2024г. на директора

I. УВОД

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици в ЦСОП – гр. Пловдив и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи. Програмата се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование
- Стратегия за образователна интеграция на децата и ученици от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество 2010 – 2020 г
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите 2012 – 2020 г.;
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.
- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030)

II. ОСНОВНИ ДЕФИНИЦИИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата включва редът и начините за оказване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на всички деца и ученици, които имат необходимост от такава в ЦСОП – гр. Пловдив, съобразно с неговите лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в ЦСОП- гр. Пловдив са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични и съпътстващи заболявания, множество увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца-сираци и полусираци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

Допълнителна подкрепа на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените от Координиращия екип (КЕ), съвместно с ЕПЛР индивидуални учебни програми и планове за допълнителна подкрепа на личностното развитие на всеки един ученик според индивидуалните му потребности и в съответствие с разпоредбите на ЗПУО.

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от ЕПЛР.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно потребностите на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование (РЦПППО).

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности,
- деца с хронични заболявания,

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай,
- психо-социална рехабилитация,
- зрителна рехабилитация,
- рехабилитация на комуникативни нарушения,
- осигуряване на достъпна архитектурна среда,
- специализирани средства.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

ПРАКТИЧЕСКАТА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ТАЗИ ПРОГРАМА СЕ ОСЪЩЕСТВЯВА В СЛЕДНИТЕ НАПРАВЛЕНИЯ:

- а) осигуряване на равен достъп до качествено образование за всички деца и ученици;
- б) утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система;
- в) създаване на предпоставки за успешна социализация децата и учениците от етническите малцинства;
- г) съхраняване и развиване на тяхната културна идентичност чрез изучаване на майчин език, история и култура;
- д) поощряване на взаимното уважение, разбирателството и сътрудничеството между всички деца и ученици, независимо от етническата им принадлежност.

НЕОБХОДИМОСТ ОТ РАЗРАБОТВАНЕТО НА ТАЗИ ПРОГРАМА Е ОБУСЛОВЕНА ОТ СЛЕДНИТЕ ОБЕКТИВНИ И СУБЕКТИВНИ ПРИЧИНИ:

- учебно съдържание, което не е адаптирано и съобразено с възрастта на децата, техните особености, интереси и потребности.
- демотивацията, провокирана от обществената среда и затрудненията, свързани с особеностите на заболяването и преодоляването на уврежданията
- част от подрастващите започват работа, за да подпомагат семействата си
- „неполучаването” на детски и социални помощи (5-8 клас) не е толкова силен стимул
- увеличава се делът на т.нар. „шарещи” ученици – т.е. такива, които идват на училище 1-2 пъти седмично, но само за да получат „бележка за посещение”
- увеличава се делът на „проблемните ученици” – оставени без родителски контрол, поради емиграция на родителите в чужбина

Междуинституционалният подход, разработването и изпълнението на политики на национално, регионално и общинско равнище следва да осигуряват приобщаващо образование за децата и учениците със специални образователни потребности чрез:

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА:

Законосъобразност – съответствие на целите и предлаганите мерки със законите

Кохерентност – осигуряване на координираност и взаимна обвързаност на предлаганите политики и мерки при сътрудничество на всички заинтересовани страни

Партньорство – активно и координирано участие на институциите за образование и обучение, институциите на властта, гражданското общество и бизнеса в реализацията на политика за намаляване на отпадането от училище

Прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите – значимостта на проблема предполага висока степен на информираност на обществото

Приемственост – осигуряване на непрекъснато действие на стратегията, независимо от управленски или други социални промени и гарантиране на постоянство в усилията и политиките за изпълнение на приетите цели и целеви показатели

Устойчивост на резултатите – осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати

Своевременност – осигуряване на навременни адекватни мерки за неутрализиране на рискове от преждевременно напускане на училище

Отчетност, мониторинг и контрол – постигане на по-висока степен на ефективност

Иновативност – създаване на нови и интензивни мерки и подходи за пълна интеграция на учениците от различен етническият произход в училищната общност.

ГЛАВНАТА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА:

Формиране на умения и компетенции за социалната интеграция като предпоставка за успешно и устойчиво развитие на българското общество.

Интеграцията на ромите и на българските граждани от уязвими групи е активен двустранен процес на социално включване, насочен към промяна на съществуващите негативни стереотипи и нагласи, преодоляване на различия, формиране на нов модел на поведение, култура, общуване за постигане на взаимно уважение и толерантност, зачитане на интересите на другите.

Създаване на условия за интегриране на ромите и на българските граждани от уязвимите групи в обществения и икономическия живот чрез осигуряване на равни възможности и равен достъп до качествено обучение, при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

1. Разработване, изпълнение и мониторинг на цялостна и интегрирана политика за повишаване на обхвата в образователната система въз основа на междусекторно сътрудничество при ясно разпределение на отговорностите и взаимодействие между

2. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях и осигуряване на условия за равен достъп до образованието.

3. Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.

4. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение.

5. Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на училище.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- разработен междуинституционален координационен механизъм на общинско равнище, чиято политика, планове и мерки се основават на систематично наблюдение, анализ, оценка, редовна отчетност и прозрачност, от които да произтичат коригиращи действия, разпределение на ресурси, съобразно потребностите на застрашените ученици и техните семейства;
- подобрени съществуващите механизми и процедури, позволяващи проследяване на всеки конкретен случай на дете или ученик в риск от преждевременно напускане на училище;
- предложени междуинституционални услуги за образователна, а и социална подкрепа;
- подобрени резултати от обучението и осигуряване на подходяща образователна подкрепа за развитие на всяко дете и ученик;
- синхронизирано професионално образование и обучение с изискванията на пазара на труда.
- Постигнат интересен, достъпен и увлекателен образователно-възпитателен процес с по-голяма практическа насоченост

III. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от допълнителна подкрепа	През учебната 2024 - 2025 година	ЕПЛР, логопед психолог, класен ръководител	
Екипна работа на учителите по всеки един случай	През учебната 2024 - 2025 година	класни ръководители, учители, ЕПЛР	при необходимост
Разработване на индивидуална програма и	до 01.10.2024	ЕПЛР	

допълнителна подкрепа			
Стимулиране, поощряване и награждаване на ученици за постигнатите постижения	През учебната 2024 - 2025 година	Учители	при и по определен повод за поощрение
Представяне на възможности за участие в широк кръг от дейности и клубове според интересите на детето	Месец септември, 2024 г.	учители в ЦДО и дейности по проекти	
Представяне на допълнителна работа с логопед, психолог, специален педагог	През учебната 2024 - 2025 година	Логопед, психолог, учители	
Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца в риск, с трудности в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната интеграция и реинтеграция	През учебната 2024 - 2025 година	Ръководители на паралелки, логопед, психолог	
Психологическа подкрепа, психо-социална рехабилитация и консултации на застрашени ученици	През учебната 2024 - 2025 година	психолог	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	През учебната 2024 - 2025 година	зам.-директор, учители, психолог	
Организиране и провеждане на уъркшоп родители	До 01.03.2025г	КЕ, главен учител	при желание от родителите
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в спортни състезания, съвместни мероприятия и изяви	През учебната 2024 - 2025 година	Учители ФВС	
Участие в екипни срещи, дискусии, обсъждания и други съвместни дейности с ДЗД, МКБППМН и др.	През учебната 2024 - 2025 година	УКБППМН, ДЗД, администрация	
Обмяна на добри практики на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	През учебната 2024 - 2025 година	председатели на МО, учители	
Осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда	През учебната 2024 - 2025 година	Администрация	

Приобщаване на родителите на ромски деца към участието в дейностите на ЦСОП – гр.Пловдив и засилена работа с тези, които не са заинтересовани за образованието на техните деца	През учебната 2024 - 2025 година	Учители, ДАЗД МКБПОП, психолог	
Взаимодействие с други заинтересовани институции за работа с деца със СОП, социалните услуги в общността, с родителите/представителите на децата/ и обществото	През учебната 2024 - 2025 година	Взаимодействие с масови училища, ЦНСТ, НПО, общините от Пловдивска обл.	

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции: ЦСОП –гр. Пловдив, неправителствения сектор и училищната общност.

Всички участници в образователния процес (семејство, детска градина, училище, институции, НПО, ЦСОП) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели. Все по - належащо е случващото се в процеса на включващото обучение да се обвърже с дейностите и социалните услуги за деца, живеещи в рисковa семейна среда и са подкрепяни с намеса на държавата.

За детето, от гледна точка на неговите права, ще има още по-голям ефект, защото няма да се налага то да отговаря на изискванията на отделните сфери и политики или да се среща и говори с твърде много хора, да се сблъсква с етикетирането за "дете в риск", "дете със СОП", "дете с увреждане" и т.н.

От страна на помагачата работа, двата процеса на включващо обучение и деинституционализация протичат паралелно и следва да се интегрират към обща цел.

За да постигнем успех в работата в ЦСОП – гр. Пловдив по приобщаване и предоставяне на равни възможности на децата от уязвимите групи се нуждаем от срещи, диалог, обмен на знания и пресичане на границите на собствената компетентност в името на най-добрия интерес на детето.